

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 875/2016-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. februára 2017 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika prerokoval prijaté sťažnosti Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, občianskeho združenia, Tulčík 310, zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžp 5/2013 z 27. mája 2015 a sp. zn. 6 Sžo 12/2014 z 27. mája 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnostiam Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, občianskeho združenia, ktorými namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2, základného práva na priaznivé životné prostredie a informácie o ňom podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 9 ods. 3

Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžp 5/2013 z 27. mája 2015 a sp. zn. 6 Sžo 12/2014 z 27. mája 2015, n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 875/2016 z 13. decembra 2016 spojil sťažnosti Lesoochranárskeho združenia VLK, občianskeho združenia (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 44 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžp 5/2013 z 27. mája 2015 a sp. zn. 6 Sžo 12/2014 z 27. mája 2015 pôvodne vedené pod sp. zn. Rvp 11800/2015 a Rvp 12675/2015 na spoločné konanie a prijal ich na ďalšie konanie.

2. Z obsahu sťažností a pripojených spisov ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol účastníkom správnych konaní vedených na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) pod č. 4903/2012-2.2 o odvolaní proti rozhodnutiu Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 2012/279-01 1/KM-R z 20. januára 2012 o žiadosti spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] o povolenie výnimky zo zákazov podľa § 16 ods. 1 písm. b) a f) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) a pod č. 3816/2012-2.2 o odvolaní proti rozhodnutiu Krajského úradu životného prostredia v Košiciach č. 2011/00646 z 28. novembra 2011 o žiadosti štátneho podniku [REDAKOVANÉ] o povolenie výnimky zo zákazov podľa § 16 ods. 1 písm. b) a f)

zákona o ochrane prírody a krajiny. V prípade oboch konaní ministerstvo o odvolaniach sťažovateľa rozhodlo rozhodnutiami č. 4903/2012-2.2 z 12. júla 2013 a č. 3816/2012-2.2 z 20. februára 2012 (ďalej len „správne rozhodnutia“) tak, že ich zamietlo a napadnuté rozhodnutia krajských úradov životného prostredia potvrdilo.

3. Sťažovateľ následne v oboch veciach podal na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žaloby podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“), ktorými sa domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia správnych rozhodnutí. Krajský súd rozsudkami č. k. 2 S 308/2012-88 z 13. marca 2013 a č. k. 5 S 159/2012-58 z 15. októbra 2013 žaloby sťažovateľa zamietol a poukázal na to, že *„Činnosti súvisiace s odstránením kalamitného dreva nie sú činnosťami, ktoré by apriori boli v rozpore so záujmami ochrany prírody. Zabránenie nežiaduceho rozmnoženia podkôrníkov a obmedzenie jeho preniknutia do okolitých lesných porastov má svoj význam aj v bezzásahovej zóne s piatym stupňom územnej ochrany. Ako vyplýva z rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, tento veľmi presne zistil, ktorých lokalít sa konanie o povolenie výnimky týka, aký je ich charakter z hľadiska lesného ekosystému a z hľadiska národnej siete chránených území a stanovil podmienky realizácie výnimky. Súd sa stotožnil s názorom, že cieľom opatrení (zásahov), ktoré boli posudzované v konaní o udelenie výnimky, bolo zaistiť priaznivý stav typických druhov (smrek) v lesných biotopoch NPR a ochranu pred výrazným poškodením alebo zničením. Má tiež za to, že správny orgán dostatočne zrozumiteľne opísal situáciu v kalamitou postihnutej oblasti, jej ďalší vývin v prípade nevykonania zásahu a nepriaznivý vplyv na dotknutý lesný biotop i na životné prostredie vo všeobecnosti. Opis a vyhodnotenie vývinu populácie podkôrníka, ktorej sa domáhal žalobca, sa javia vzhľadom na uvedené ako nadbytočné, nespôsobilé zmeniť rozhodnutie vo veci.“*. Dospel však najmä k záverom, že námietkam sťažovateľa uplatneným v žalobe nemožno priznať relevanciu a že *„správne orgány sa vecou riadne zaoberali. Pred vydaním rozhodnutia si zabezpečili všetky právne relevantné podklady a ich v rozhodnutiach vyjadrené uváženie o potrebe zásahu do územia podliehajúceho piatemu stupňu ochrany a tým privolenie v podobe výnimky zo zákazov podľa zákona o ochrane prírody nevybočilo z medzí a hľadísk stanovených zákonom.“*

4. Na odvolanie sťažovateľa najvyšší súd uzneseniami sp. zn. 9 Sžp 5/2013 z 27. mája 2015 a sp. zn. 6 Sžo 12/2014 z 27. mája 2015 rozsudky krajského súdu zrušil a konania zastavil. Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na stanovisko správneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, teda že *„neplatnosť povolenej výnimky, spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená, má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia, už zanikla a neexistuje. Správny orgán, resp. súd preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu konania.“*. Keďže v predložených veciach platnosť udelených výnimiek uplynula 12. júla 2012, resp. 15. októbra 2013, dospel k záveru, že táto skutočnosť má za následok odpadnutie predmetu konania, pretože výnimky povolené dotknutými správnymi rozhodnutiami zanikli a neexistujú, nevyplývajú z nich teda žiadne právne účinky.

5. Sťažovateľ je toho názoru, že označenými uzneseniami najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho práva domáhať sa zákonným postupom zakotveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, jeho práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, jeho práva domáhať sa na súde preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ukracujúceho ho na jeho právach zakotveného v čl. 46 ods. 2 ústavy, jeho práva napadnúť v správnom a súdnom konaní úkony a opomenutia orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, jeho práva na spravodlivé súdne konanie zakotveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. S poukazom na odlišné veci, v ktorých sa domáhal priznania postavenia účastníka konania, zdôraznil, že predmetom týchto sťažností je konanie vo veci samej, v ktorom prvostupňový orgán ochrany prírody už po opísanom vývoji konal so sťažovateľom ako s účastníkom konania, rozhodnutia mu boli riadne doručené.

6. Vo svojej sťažnosti vyjadril jednak nesúhlas s právnym názorom vysloveným v stanovisku najvyššieho súdu sp. zn. Snj 72/2013, no tiež namietol, že napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu boli vydané v konaní, na ktoré nedopadá ani uvedené stanovisko, a rozhodnutia, ktoré ako účastník správneho konania žalobou v správnom súdnictve napadol, boli spôsobilým predmetom súdneho prieskumu.

7. Sťažovateľ tiež poukázal na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžp 3/2011 zo 17. apríla 2012, v ktorom najvyšší súd zohľadniac všetky súvislosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-240/2009, skonštatoval, „že ústavno-konformný výklad (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) práva na súdnu a inú právnu ochranu v oblasti správneho súdnictva nepredpokladá, že by toto právo mohlo zaniknúť, resp. bolo v svojej podstate vyčerpané iba tým, že predmet konania pred správnym orgánom sa napriek procesne riadne prejavenej nespokojnosti (napríklad podaním opravného prostriedku) v dôsledku objektívne spotrebovaného času na vykonanie opravného súdneho konania (tzn. výklad vykonaný s dôrazom na účelnosť ďalšieho súdneho prieskumu). Naopak, takýto výklad by v rozpore s výkladovou metódou *reductio ad absurdum* viedol k nesprávnemu záveru, že súdny prieskum napadnutého rozhodnutia správneho orgánu (evidentne na čas náročný proces) nemôže už v žiadnom prípade reálne ovplyvniť výkon práv a povinnosti vyplývajúcich z tohto nezákonného rozhodnutia, pričom dôsledkom uvedeného záveru by bola právna absurdita, že možnosť právnej ochrany porušených práv prostredníctvom konania podľa Piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (vrátane aj možnosti brojiť proti tvrdenej nezákonnosti) by závisela (tzn. zanikla) v zásadnej miere na tom, ako rýchlo osoby, ktorým z nezákonného rozhodnutia správneho orgánu vyplýva právo vykonať určitú činnosť, toto by aj uskutočnili. Preto sa Najvyšší súd stotožnil s názorom žalobcu, že v uvedenej veci je potrebné naďalej vykonať súdny prieskum napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.“. Tento právny záver najvyššieho súdu sťažovateľ označil za zrozumiteľný a jediný správny so zreteľom na zmysel účasti sťažovateľa v predmetných správnych konaniach vo veciach ochrany prírody.

8. Právny postoj najvyššieho súdu a jeho postup mal podľa sťažovateľa za následok to, že bol zbavený možnosti reálne sa domôcť preskúmania zákonnosti rozhodnutí v oblasti ochrany prírody. Zdôraznil, že uzneseniami najvyššieho súdu mu bolo odopreté preskúmanie jeho odvolaní proti rozsudkom krajského súdu, ktorý jeho žaloby zamietol.

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a prijal tento nález:

„Právo sťažovateľa Lesoochranárskeho zoskupenia VLK

- domáhať sa zákonným postupom svojho práva pred súdom Slovenskej republiky zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR,

- na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy SR,

- domáhať sa na súde preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ukracujúceho ho na jeho právach zakotveného v čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

- napadnúť v správnom a súdnom konaní úkony a opomenutia orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia, podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia,

- na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd,

bolo uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžp/5/2013 z 27. mája 2015, a sp. zn. 6Sžo/12/2014 z 27. mája 2015 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 9Sžp/5/2013 z 27. mája 2015, a sp. zn. 6Sžo/12/2014 z 27. mája 2015 a vracia veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

10. Najvyšší súd podaním došlým ústavnému súdu 9. februára 2017 doručil svoje vyjadrenie k sťažnosti. Zopakoval, že „v posúdení právnej otázky splnenia podmienok konania v čase vydania napadnutých uznesení vychádzal z obsahu stanoviska správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, podľa ktorého „... neplatnosť povolenej výnimky, spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená, má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia, už zanikla a neexistuje. Správny orgán, resp. súd preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu konania“,

a to v kontexte ustanovení § 82 ods. 9 písm. a) zákona o ochrane prírody a krajiny v spojení s § 89 ods. 3 písm. b) citovaného zákona, podľa ktorého rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané“, s tým, že v oboch posudzovaných veciach sťažovateľa preskúmané správne rozhodnutia stratili platnosť uplynutím času, na ktorý boli vydané, a teda v čase súdneho prieskumu už neexistovali a nemohli byť riadnym predmetom prieskumu v správnom súdnictve. Podľa najvyššieho súdu v daných prípadoch už nešlo „o rozhodnutia, ktoré zakladali, menili alebo zrušili oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods.3 OSP) a súčasne napadnutými rozhodnutiami žalovaného sťažovateľ nemohol byť ukrátený na svojich právach (§ 247 ods.1 OSP)“. Na základe tohto zistenia dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre konanie podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku. Preto rozsudky krajského súdu zrušil a obe konania z dôvodu existencie neodstrániteľnej prekážky konania postupom podľa § 104 v spojení s § 246c ods. 1 OSP zastavil.

11. Podaním doručeným ústavnému súdu 22. februára 2017 sťažovateľ vyjadril názor o opodstatnenosti jeho sťažnosti vo všetkých bodoch a opätovne vyjadril nesúhlas s názorom najvyššieho súdu, v zmysle ktorého „rozhodnutie správneho orgánu môže stratiť, tak ako v dotknutých konaniach, spôsobilosť byť predmetom súdneho prieskumu v priebehu konania pred súdom o žalobe namietajúcej nezákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak z rozhodnutia správneho orgánu vyplýva časová obmedzenosť takéhoto rozhodnutia, a lehota, na ktorú sú účinky rozhodnutia správneho orgánu obmedzené, uplynie v priebehu súdneho prieskumu, a to napriek tomu, že v čase začatia konania pred súdom o preskúmanie takéhoto rozhodnutia lehota, na ktorú boli obmedzené účinky takéhoto rozhodnutia ešte neuplynula“. Tento postoj najvyššieho súdu označil za neobhájitelný, zakladajúci takmer absolútnu imunitu rozhodnutí vydaných podľa zákona o ochrane prírody a krajiny a súčasne vylučujúci sťažovateľa z uplatnenia jeho práv vyplývajúcich mu z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru v spojení s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-240/09 z 8. marca 2011. Sťažovateľ tiež uviedol, že „rovnako ako by nebolo možné tvrdiť po uplynutí lehoty, na ktorú boli výnimky udelené, že rozhodnutie už neexistuje a teda

činnosť, ktorú žiadateľ vykonal bola porušením zákona (zákazov týchto činností), takisto nie je možné tvrdiť, že po uplynutí tejto lehoty rozhodnutie prestáva existovať a prestáva mať kvalitu rozhodnutia vydaného v súlade so zákonom alebo naopak rozhodnutia, ktoré postupom, ktorý mu predchádzal alebo samotným obsahom zákon porušilo“. Poukázal na to, že „v oboch predmetných konaniach boli výnimky zo zakázaných činností udelené v územiach, ktoré patria do európskej sústavy chránených území [REDACTED] a teda výklad čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru je záväzným výkladom európskeho práva (ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku zo dňa 8. 3. 2011), ak sa teda najvyšší súd v napadnutých rozhodnutiach odchyľil od výkladu, ktorý mu ukladá poskytnúť taký výklad vnútroštátneho práva, ktorý organizáciám, ako je sťažovateľ, zabezpečí možnosť napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia“. V závere upriamil pozornosť ústavného súdu na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-243/2015 z 8. novembra 2016 s tým, že „napriek tomu, že uvedený rozsudok poskytol výklad v situácii, kedy sa žaloba žalobcu, prejednávaná súdmi, týkala postavenia sťažovateľa (žalobcu), ako účastníka konania, podľa zákona Č. 543/2002, nemožno prehliadnuť význam tohto rozhodnutia pre posúdenie výkladu práva na prístup k spravodlivosti poskytnutého v tomto rozsudku Súdny dvorom Európskej únie, z uvedeného rozsudku totiž nesporne vyplýva nielen to, že zmyslom účasti zainteresovanej verejnosti, vrátane Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, je zabezpečenie vysokej úrovne životného prostredia. Zároveň nemožno prehliadnuť dôraz, ktorý Súdny dvor Európskej únie prikladá skutočnej realizácii práv zainteresovanej verejnosti na prístup k spravodlivosti. Aj z pohľadu uvedeného rozsudku nemožno považovať za prijateľný názor najvyššieho súdu, ktorý je základom uznesení napadnutých sťažnosťami sťažovateľa, že uplynutie lehoty, na ktorú bola výnimka udelená, zároveň znamená nemožnosť domôcť sa posúdenia zo strany súdu či rozhodnutie, ktorým bola udelená, bolo vydané v súlade so zákonom a s požiadavkou zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia.“.

12. Sťažovateľ oznámil, že na ústnom pojednávaní o jeho sťažnosti netrvá. Keďže najvyšší súd sa napriek výzve k otázke ústneho pojednávania nevyjadril, ústavný súd uzavrel, že na jeho nariadení netrvá. Preto, keďže po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania

nemožno očakávať ďalšie objasnenie vecí, ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania v danej veci upustil.

III.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

15. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. Podľa čl. 44 ods. 1 ústavy každý má právo na priaznivé životné prostredie.

20. Podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správne alebo súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

21. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho úlohou nie je posudzovať vhodnosť a účelnosť výkladu príslušného právneho predpisu všeobecným súdom. Ústavný súd hodnotí, či v konkrétnej veci uskutočnený výklad právnej normy je ústavne udržateľný, t. j. či nie je arbitrárny (svojvoľný) alebo zjavne neodôvodnený. Rovnako tak ústavný súd nezosúladňuje rozdielnu judikatúru všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 342/2010, III. ÚS 348/2011, IV. ÚS 142/2012, III. ÚS 11/2014).

IV.

IV.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s právom účasti na rozhodovacích procesoch týkajúcich sa životného prostredia podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru

22. Právo na prístup k súdu je nevyhnutnou, imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Samotné právo na prístup k súdu síce ani ústava, ani dohovor *expressis verbis* neupravujú, možno ho však implicitne vyvodiť z premisy „*ak nie je proces, nemôže*

byť spravodlivý“. Ako vyslovil Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) napríklad v rozsudku Golder proti Spojenému kráľovstvu, „Bolo by nemysliteľné, aby článok 6 ods. 1 dohovoru detailne popisoval procesné záruky poskytované stranám prebiehajúceho sporu a aby primárne nechránil to, čo samo osebe umožňuje mať prospech práve z týchto záruk, teda prístup k súdu. Zásady spravodlivosti, verejnosti a rýchlosti súdneho konania totiž nemajú žiadnu hodnotu, ak žiadne konanie neprebieha. Ak zhrnieme tieto vyslovené úvahy, dospejeme k záveru, že právo na prístup k súdu tvorí esenciálny prvok práva na spravodlivý proces.“ (pozri k tomu rozsudok ESLP vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, body 35 – 36).

23. Existencia práva na prístup k súdu akceptuje aj právna doktrína, ktorá uvádza, že ak hlavným zmyslom a účelom čl. 6 ods. 1 dohovoru je dosiahnutie spravodlivého procesu, potom by bolo priamo v rozpore s tým zabránenie vôbec vzniku súdneho procesu. Zamedzením prístupu k súdu by sa vlastne nemohol naplniť ani hlavný zmysel (účel) práva na spravodlivý súdny proces, ktorým je súdna ochrana práva. V tomto zmysle potom právo na spravodlivý proces obsahuje dve integrálne súčasti, ktoré sú vzájomne späté a podmienené, a to právo na prístup k súdu a právo na spravodlivé súdne konanie (pozri Svák, J. Ochrana ľudských práv v troch zväzkoch. II. zväzok. Bratislava : EUROKÓDEX, s. r. o., Paneurópska vysoká škola, 2011. s. 10).

24. Právo na prístup k súdu môže podliehať rôznym procesnoprávnym obmedzeniam a formalitám, avšak iba pri zachovaní jeho podstaty a pri rešpektovaní primeranosti obmedzenia, aby nedošlo k odopretiu práva na prístup k súdu do takej miery, že by bol narušený jeho účel. Okrem uvedených kritérií je nevyhnutné, aby konkrétne obmedzenie sledovalo legitímny cieľ, t. j. aby nebolo svojvoľné (rozsudok ESLP vo veci Ashigdane proti Spojenému kráľovstvu z 28. 5. 1985, sťažnosť č. 8225/78, bod 58). Ani v slovenskom právnom systéme právo na súdnu a inú právnu ochranu nie je absolútne, možno sa ho domáhať len v spojení s čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ústavy iba v medziach zákonov, ktoré upravujú podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane.

25. Najvyšší súd vo veciach sťažovateľa dospel k záveru, že nie je namieste jeho žaloby vecne prejednať, pretože rozhodnutia žalobou napadnuté sú bez právnych účinkov, a teda nepredstavujú spôsobilý predmet prieskumu v správnom súdnictve. Argumentoval stanoviskom správneho najvyššieho súdu sp. zn. Snj 72/2013 z 24. júna 2014, v zmysle ktorého sa nemožno riadne domáhať vstupu do konania o žiadosti o povolenie výnimky z ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny ako jeho účastník, ak platnosť v konaní povolenej výnimky uplynula. Konkrétne, *„neplatnosť povolenej výnimky, spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená, má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia, už zanikla a neexistuje. Správny orgán, resp. súd preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu konania.“*

26. Ústavnému súdu vo všeobecnosti neprislúcha preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

27. Ústavný súd nevidí dôvod a ani nie je oprávnený preskúmať správnosť stanoviska správneho kolégia najvyššieho súdu. Podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) je právomoc zjednocovať rozdielnosť v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu zverená najvyššiemu súdu. Zákonnou podmienkou využitia tejto právomoci najvyššieho súdu je zistenie, že došlo k výkladovým rozdielnostiam v právoplatných rozhodnutiach senátov toho istého kolégia. Cez túto podmienku zjednocovacia právomoc kolégií najvyššieho súdu prirodzene napĺňa stabilne judikovanú

požiadavku ústavného súdu, podľa ktorej k imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Aj z rozsudku ESĽP vo veci Beian v. Rumunsko zo 6. 12. 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Prijatie zjednocovacieho stanoviska najvyššieho súdu má právny význam aj v tom, že od tohto momentu požiadavka právnej istoty vyžaduje od senátov tohto ktorého kolégia najvyššieho súdu, aby pri nezmenenej právnej úprave toto stanovisko rešpektovali a z neho pri posudzovaní správnych žalôb v identických alebo obdobných prípadoch vychádzali, hoci aj v rozpore so svojimi rozhodnutiami z obdobia pred prijatím predmetného stanoviska. Vo vzťahu k povoľovaniu výnimiek konkrétnym poľovníckym združeniam zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) a f) zákona o ochrane prírody usmrtiť/odstreliť jedincov medveďa hnedého rozhodnutiami prvostupňového správneho orgánu, ktoré viedli sťažovateľa k iniciácii viacerých konaní v správnom súdnictve, najvyšší súd učinil zadosť požiadavkám plynúcim zo zákona o súdoch, z princípu právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy) i z judikatúry ESĽP, keď 24. júna 2014 prijal zjednocujúce stanovisko sp. zn. Snj 72/2013. Skutočnosť, že sťažovateľ sa so stanoviskom nestotožňuje, je v tomto prípade právne irelevantná.

28. Ústavný súd zistil, že predmetom správneho konania o povolení výnimky z ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny nebolo povolenie výnimky z ochrany medveďa hnedého a povolenie jeho odstrelu, ale v oboch prípadoch konanie o povolenie výnimky zo zákazu zasiahnuť do lesného porastu a poškodiť vegetačný a pôdny kryt v piatom stupni územnej ochrany a zo zákazu rušenia pokoja a ticha v piatom stupni územnej ochrany [§ 16 ods. 1 písm. b) a f) zákona o ochrane prírody a krajiny] v súvislosti

s vykonaním fytosanitárnej ťažby abioticky poškodených stromov o objeme 80 m³, resp. pre účely spracovania kalamity spôsobenej premnožením lykožrúta smrekového. Rozhodnutia krajského úradu životného prostredia o (čiastočnom) povolení výnimky umožňujúcej žiadateľovi zásah do lesného porastu, ťažbu poškodeného porastu pri súčasnom rušení pokoja a ticha pracovnými postupmi boli okrem iného podmienené aj obmedzením času, počas ktorého ich bolo možné realizovať, a to do 31. mája 2012, resp. do 31. decembra 2012.

29. Záver najvyššieho súdu vyslovený v stanovisku správneho kolégia sp. zn. Snj. 72/2013 o neexistencii predmetu konania ako prekážky vecného prejednanía žalôb, resp. odvolaní sťažovateľa, ktorými napadol rozsudky krajského súdu, je teda rovnako aplikovateľný aj v aktuálne prejednávaných veciach sťažovateľa. Naopak, v jeho dôsledku najvyšší súd odňal sťažovateľovi možnosť riadneho prejednanía veci v rozsahu zakladajúcom porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s právom na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právom členov verejnosti na prístup k súdnemu konaniu umožňujúcemu napadnutie konaní verejných inštitúcií, ktoré sú v rozpore s jej národným právom v oblasti životného prostredia.

30. Ústavný súd však dospel najmä k názoru, že za danej procesnej situácie sa námietka porušenia v záhlaví označených základných práv a slobôd sťažovateľa napadnutým postupom a uzneseniami najvyššieho súdu posunula do výlučne akademickej roviny. V takýchto prípadoch sa teória i prax ústavných súdov vyhranene prikláňa k odmietnutiu v takejto veci rozhodovať (pozri napr. IV. ÚS 242/08, ako aj uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 122/99 z 8. 9. 1999 publikované v Sbírcce nálezů a usnesení Ústavního soudu, zväzok č. 15, uznesenie č. 56, s. 315 a nasl.), pretože chýba možnosť bezprostredného a trvajúceho zásahu, ktorý by mohol mať vplyv na pozíciu sťažovateľa. Ak je totiž sťažovateľom namietaný zásah do jeho ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv alebo slobôd, potom musí byť tento zásah výrokom meritórneho rozhodnutia ústavného súdu odstrániteľný. V danom prípade táto podmienka splnená nie je, keďže ešte v priebehu konania pred všeobecnými

súdmi rozhodnutie správneho orgánu – povolené výnimky – vzhľadom na jeho presnú časovú ohraničenosť stratilo platnosť. Na túto skutočnosť v rámci skúmania „preukázania ukrátenia práv žalobcu nezákonným rozhodnutím“ poukázal v odôvodnení napadnutého uznesenia aj najvyšší súd, keď uviedol, že „žalobcova účasť v tomto štádiu konania nemohla spôsobiť ukrátenie jeho práva, t. j. realizácia jeho práv bola výlučne formálneho charakteru, avšak reálne nemohla zabezpečiť výhodnejší, resp. priaznivejší výsledok“. Rovnako významnou pre rozhodnutie najvyššieho súdu bola aj skutočnosť, že „konanie začalo na žiadosť žiadateľa, ktorý však nepožiadaval o predĺženie výnimky v zmysle § 89 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z.“. V okolnostiach daného prípadu by tak eventuálne vyhovie návrhom sťažovateľa (na rozdiel od už citovaného rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, ktorý vzhľadom na charakter, resp. obsah rozhodnutia dotknutého správneho orgánu, vychádzal z predpokladu časovo neohraničeného súhlasu, spôsobilého zasiahnuť aj do práv „dotknutej verejnosti“ reprezentovanej v tomto prípade priamo sťažovateľkou, pozn.) nemalo vo vzťahu k napadnutému postupu a uzneseniu najvyššieho súdu žiadnu právnu relevanciu. Vzniknutá situácia je v teórii a praxi ústavného súdnictva označovaná výrazom „mootness“ (pozri Barron, J., Dienes, C. Constitutional Law. 4. vydanie. St. Paul, 1995, s. 83 – 85) alebo ako nedostatok podmienky bezprostredného a trvajúceho zásahu (unmittelbare und gegenwärtige Betroffenheit) v praxi Spolkového ústavného súdu (napr. K. Schleich: Das Bundesverfassungsgericht. 3. vydanie. München, 1994, s. 142150), t. j. stav, keď už spor skončil alebo bol vyriešený inak, a so zreteľom na princíp minimalizácie zásahov do právoplatne skončených konaní a hospodárnosť konania už nemá ďalší zmysel v konaní v danej veci pokračovať.

31. Vo vzťahu k argumentu sťažovateľa na podporu jeho tvrdenia o neudržateľnosti názoru najvyššieho súdu o následkoch uplynutia platnosti povolenej výnimky, a to že „po uplynutí lehoty, na ktorú boli výnimky udelené, že rozhodnutie už neexistuje a teda činnosť, ktorú žiadateľ vykonal bola porušením zákona (zákazov týchto činností), takisto nie je možné tvrdiť, že po uplynutí tejto lehoty rozhodnutie prestáva existovať a prestáva mať kvalitu rozhodnutia vydaného v súlade so zákonom alebo naopak rozhodnutia, ktoré postupom, ktorý mu predchádzal alebo samotným obsahom zákon porušilo“, ústavný súd uvádza, že pokiaľ bola činnosť, pre ktorú bola výnimka povolená, vykonaná v čase trvania

výnimky a v súlade s ďalšími podmienkami výnimky, nestáva sa ex tunc a spätne porušením zákona. Porušením zákona sa stáva taká činnosť, ktorá je vykonaná nad rámec povolenej výnimky alebo po jej uplynutí. Takisto uplynutím platnosti výnimky rozhodnutie, ktorou bola povolená, zaniká nie ex tunc, ale až dňom nasledujúcim po poslednom dni platnosti povolenej výnimky. Týmto dňom počínajúc a s účinkom pro futuro rozhodnutie nemá právne účinky, nezakladá, nemení a ani nezrušuje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti právnických alebo fyzických osôb, a teda prestáva byť správnym rozhodnutím v zmysle § 244 ods. 3 OSP. Ústavný súd pripomína sťažovateľovi potrebu reálneho dopadu súdneho rozhodnutia nielen na procesné práva a povinnosti účastníka správneho konania, ale aj na jeho reálnu možnosť nielen privodiť vecne iné či výhodnejšie postavenie, ale v tomto prípade vôbec na reálnu možnosť konanie zopakovať.

32. Ústavný súd pri prejednaní sťažností sťažovateľa vzal do úvahy aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-243/15 z 8. novembra 2016, na ktorý sťažovateľ poukázal vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 22. februára 2017. Rozsudok bol vydaný v prejudiciálnom konaní týkajúcom sa sporu „*medzi Lesoochranárskym zoskupením VLK..., organizáciou na ochranu životného prostredia založenou podľa slovenského práva, a Obvodným úradom Trenčín (Slovensko) vo veci žiadosti tejto organizácie o priznanie postavenie účastníka správneho konania o návrhu na vydanie súhlasu s projektom realizácie oplotenia s cieľom rozšírenia zvernice na chov jelenej zveri na chránenom území*“, z ktorého bodu 49 vyplýva, že „*organizácia na ochranu životného prostredia, ktorá tak ako LZ (sťažovateľ, pozn.) spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5 Aarhuského dohovoru, má na základe článku 6 ods. 3 smernice 92/43 spoločne s článkom 6 ods. 1 písm. b) tohto dohovoru právo zúčastniť sa v zmysle spresnenom v bode 46 tohto rozsudku na konaní o vydanie súhlasu s plánom alebo projektom, ktorý môže mať významný vplyv na životné prostredie, keďže sa v rámci tohto konania musí prijať jedno z rozhodnutí uvedených v článku 6 ods. 3 tejto smernice*“, a z ktorého sťažovateľ vyvodil ako jeden zo záverov to, že „*zmyslom účasti zainteresovanej verejnosti, vrátane Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, je zabezpečenie vysokej úrovne životného prostredia*“ a požiadavku skutočnej realizácii práv zainteresovanej verejnosti na prístup k spravodlivosti. Ústavný súd

poukazuje na body 45 a 46 citovaného rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, v ktorých sa uvádza:

«Článok 6 ods. 3 smernice 92/43 navyše stanovuje, že príslušné vnútroštátne orgány musia pred vydaním súhlasu s projektom alebo plánom, ako sú projekt a plán podľa tohto ustanovenia, v prípade potreby získať stanovisko verejnosti. Uvedené ustanovenie sa musí vykladať spoločne s článkom 6 ods. 1 písm. b) Aarhuského dohovoru, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou právneho poriadku Únie.

Toto posledné uvedené ustanovenie uvádza, že ustanovenia článku 6 Aarhuského dohovoru v oblasti účasti verejnosti na rozhodnutiach o osobitných činnostiach sa uplatňujú vtedy, ak ide o prijatie rozhodnutia o navrhovaných činnostiach neuvedených v prílohe I tohto dohovoru, ktoré môžu mať významný vplyv na životné prostredie. Ako vyplýva z tohto článku 6 ods. 3, 4 a 7, tento článok priznáva verejnosti najmä právo „účinne sa zúčastňovať na rozhodovacom procese o životnom prostredí“ tak, že predloží „písomné alebo v prípade potreby na verejnom prerokovaní alebo preskúmaní so žiadateľom akékoľvek pripomienky, informácie, analýzy alebo názory, ktoré považuje za dôležité vo vzťahu k navrhovanej činnosti“. Táto účasť musí začať „[na začiatku konania, t. j.] v čase, keď sú ešte otvorené všetky možnosti a účasť verejnosti môže prebiehať účinne“.»

33. S ohľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenia najvyššieho súdu obsahujú dostatok skutkových a právnych záverov vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvostupňové konanie a nezistil, že by tieto závery najvyššieho súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

IV.2 K namietanému porušeniu základného práva na priaznivé životné prostredie a informácie o ňom podľa čl. 44 ods. 1 ústavy

34. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 44 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotnoprávneho charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení týchto práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocenčných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07). Medzi takéto práva nepochybne patrí aj základné právo na priaznivé životné prostredie a informácie o ňom podľa čl. 44 ústavy.

35. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd nevybočil z ústavou ustanovených požiadaviek výkladu a aplikácie práva spôsobom a v rozsahu tvrdenom sťažovateľom tak, že by porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, ako i práva na spravodlivé konanie. Konštatovanie zásahu do hmotných práv sťažovateľa aj vzhľadom na okolnosti prípadu teda neprichádza do úvahy. Ústavný súd preto ani tejto časti sťažností sťažovateľa nevyhovel.

V.

36. V časti sťažnostného návrhu, ktorým sťažovateľ žiada, aby ústavný súd „zakázal“ najvyššiemu súdu pokračovať v porušovaní označených práv sťažovateľa, ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosti nevyhovel, pretože v zmysle čl. 127 ústavy sa sťažovateľ môže domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd zakotvených v ústave alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, a okrem toho sťažnosť v tejto časti nie je ničím odôvodnená, čím

nesplňa náležitosti predpísané zákonom v ustanovení § 50 ani § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde (bod 4 výroku nálezu).

37. Vzhľadom na to, že sťažnosti v časti namietaného porušenia označených práv a slobôd uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sžp 5/2013 z 27. mája 2015 a sp. zn. 6 Sžo 12/2014 z 27. mája 2015 ústavný súd nevyhoveli, ďalšími požiadavkami sťažovateľa sa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

38. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

39. V závere ústavný súd považuje za potrebné opakovane poukázať na to, že ani rozsudky krajského súdu, ale ani rozhodnutia najvyššieho súdu nemali schopnosť porušiť právo sťažovateľa účinne sa zúčastniť sa konania vedeného ministerstvom v danej veci. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ, obdobne ako v iných jeho konaniach, toto svoje právo háji, avšak nikde vo svojich sťažnostiach neuvádza, akým spôsobom by ho chcel realizovať. V teoretickom prípade, že by súdy v správnom súdnictve sťažovateľovi vyhovelí a ním napadnuté správne rozhodnutie zrušili a vec vrátili ministerstvu na ďalšie konanie, toto by nemalo inú možnosť, len svoje konanie zastaviť, pretože jeho predmet – výnimka – zanikla uplynutím času, na ktorý bola povolená, a nejde o konanie, ktoré by bolo možné začať z úradnej povinnosti. Osobitne je možnosť účinne realizovať práva podľa Aarhuského dohovoru sťažovaná v prípade, keď na základe platne udelenej výnimky došlo k jej realizácii, v tomto prípade ťažbe poškodeného porastu a v jej následku zásahu do lesného porastu a poškodiť vegetačný a pôdny kryt v piatom stupni územnej ochrany a rušenia pokoja a ticha v piatom stupni územnej ochrany.

40. Ústavný súd obiter dictum dáva do pozornosti sťažovateľa právnu úpravu účinnú od 1. júla 2017, keď zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok zaviedol inštitút zainteresovanej verejnosti (resp. dotknutej verejnosti – zjednocujúc tak terminologickú

nejednotnosť pomenovania tohto inštitútu v právnej úprave), ktorá predstavuje nový osobitný procesný subjekt, ktorý má oproti nedostatočnej pôvodnej právnej úprave danej piatou časťou Občianskeho súdneho poriadku zabezpečiť náležitú realizáciu procesných práv v konaní pred správnym súdom vo veciach životného prostredia a ktorý reflektuje požiadavku na účasť zainteresovanej verejnosti v administratívnom konaní vo veciach životného prostredia, ktorá vyplýva jednak z vnútroštátnych a európskych právnych predpisov, ako i medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky (tiež napr. Aarhuský dohovor); osobitne prihliada na diskrepanciu v rozsahu procesným oprávnený účastníka takéhoto konania a zainteresovanej, resp. dotknutej osoby v takomto administratívnom konaní, zaisťujúc tak faktické stotožnenie týchto inštitútov pre konania týkajúce sa životného prostredia. Vzhľadom na zmenenú procesno-právnu úpravu možno predpokladať revíziu praxe správnych súdov stabilizovanej v režime predchádzajúcej procesnej úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. februára 2017